

Promowanie osiągnięć polskich naukowców i informowanie ich o ofercie konkursowej to ważne zadania Narodowego Centrum Nauki.

Informacja i promocja

■ **Magdalena Duer-Wójcik, Andrzej Jajszczyk**

Cztery lata działalności Narodowego Centrum Nauki jest dobrą okazją do podsumowań różnych aspektów funkcjonowania agencji. Jednym z nich jest nasza działalność informacyjna. Ma ona na celu przede wszystkim przekazywanie informacji o organizowanych przez Centrum konkursach na projekty badawcze, w tym informacji pomocnych w przygotowaniu wniosków, ale także pokazywanie działania NCN oraz wyjaśnianie powodów przyjęcia takich, a nie innych rozwiązań w stosowanych przez nas procedurach. Innym wymiarem opisywanej działalności jest informowanie o sukcesach polskich uczonych, począwszy od publikowania list wniosków, którym przyznano finansowanie w poszczególnych konkursach, przez prezentację opisów wybranych projektów, aż do nagradzania wybitnych uczonych. Informacje te są kierowane nie tylko do adresatów w Polsce, ale także za granicą, zarówno do samych naukowców, jak i instytucji finansujących bądź kierujących badaniami naukowymi, przyczyniając się tym samym do budowania pozytywnego wizerunku naszego kraju.

Serwis internetowy NCN

Kluczową rolę w przekazywaniu informacji dotyczących Narodowego Centrum Nauki odgrywa strona internetowa www.ncn.gov.pl. Staraliśmy się zaprojektować ją tak, aby jak najlepiej odpowiadała na potrzeby różnych grup osób z niej korzystających: wnioskodawców, grantobiorców, a także tych, którzy są po prostu zainteresowani pracami polskich naukowców i funkcjonowaniem naszej agencji. Wnioskodawcy znajdą na stronie ogłoszenia konkursowe, harmonogramy konkursów i instrukcje składania wniosków. Grantobiorców zainteresują przede wszystkim informacje dotyczące raportowania z wykonania projektów oraz ewentualnego aneksowania umów z NCN. Nie ograniczamy się jednak do niezbędnego minimum. Na naszej stronie internetowej działa baza ofert pracy w projektach finansowanych ze środków NCN – każdy grantobiorca może samodzielnie umieścić ogłoszenie o poszukiwanych współpracownikach, doktorantach itp. Dociekliwi znajdą dużą sekcję ze statystykami naszych konkursów, w której również samodzielnie mogą wy-

generować sobie potrzebne zestawienia: liczby wniosków złożonych i zakwalifikowanych do finansowania w ujęciu geograficznym, w podziale na jednostki, lata, konkursy, panele – możliwości jest mnóstwo.

W sekcji „Przykłady finansowanych projektów” regularnie publikujemy opisy badań, jakie prowadzą nasi grantobiorcy w ramach poszczególnych konkursów. To dobry przykład dla tych, którzy przymierzają się po raz pierwszy do zgłoszenia wniosku w NCN, a także ilustracja tego, na jakie badania przeznaczają się publiczne pieniądze dzielone przez naszą agencję. Naszym celem jest rozszerzenie tej sekcji o popularne opisy wyników zakończonych grantów, które były rozdzielone w NCN, z wyraźnym wskazaniem korzyści, jakie z przeprowadzonych badań może odnieść społeczeństwo.

Raz w miesiącu przygotowujemy i rozsyłamy pocztą elektroniczną newsletter KODA NCN, za pośrednictwem którego przekazujemy informacje o aktualnie ogłoszonych lub rozstrzygniętych konkursach, najciekawszych wydarzeniach i publikacjach. Nasz biuletyn dociera obecnie do niemal 1,2 tys. adresatów. Wszystkie numery archiwalne znajdują się na naszej stronie internetowej. Korzystając z niej, można także dokonać bezpłatnej subskrypcji.

Udzielanie informacji

W grudniu 2014 r. uruchomiliśmy punkt informacyjny, czynny w godzinach od 9:00 do 14:00, gdzie można telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej uzyskać informacje na temat wszelkich zawiłości związanych z przygotowaniem wniosku. Do dyspozycji naszych grantobiorców pozostają pracownicy Działu Badań Naukowych i Rozwoju Naukowców, opiekujący się poszczególnymi projektami i stanowiący pierwszy punkt kontaktu w sprawach obsługi grantów. Oczywiście warto pamiętać, że niewielka liczba pracowników NCN i bardzo duża liczba zapytań w niektórych okresach mogą powodować problemy z dostępnością.

Spotkania z naukowcami i pracownikami wspomagającymi naukowców

Dużą wagę przykładamy do spotkań z naukowcami. Pracownicy i członkowie Rady

NCN od początku istnienia agencji brali udział w konferencjach, warsztatach i festiwalach, traktując to jako okazję do prezentowania konkursów grantowych i wyjaśniania zasad działania Centrum. Niestety, z powodu ograniczonych zasobów kadrowych nie jesteśmy w stanie pozytywnie odpowiedzieć na wszystkie propozycje spotkań wypływające od jednostek naukowych i organizatorów konferencji.

Od dwóch lat organizujemy Dni Narodowego Centrum Nauki. Pierwsze z nich odbyły się na Śląsku w maju 2013 r., a drugie w kwietniu 2014 r. w Lublinie. W ciągu dwóch dni w miejscowych uczelniach odbywają się spotkania dla wnioskodawców, na których przedstawiamy ofertę konkursową i udzielamy wskazówek dotyczących składania wniosków. Stałym elementem Dni NCN są również warsztaty dla pracowników administracyjnych jednostek naukowych, którzy na co dzień mają do czynienia z formalnościami niezbędnymi przy wnioskowaniu o finansowanie z NCN. Oprócz spotkań czysto informacyjnych w ramach Dni NCN odbywa się również uroczysta prezentacja laureatów naszych konkursów – kierownicy wybranych projektów opowiadają o swoich badaniach i dotychczasowych osiągnięciach.

Dni NCN co roku będą się odbywać w innej części Polski – chcemy się spotykać z naukowcami z całego kraju, a zwłaszcza z miejsc odległych od krakowskiej siedziby NCN. W 2015 roku z Dniami NCN zawitamy do Szczecina.

Nie zapominamy również o pracownikach administracyjnych jednostek naukowych, którzy są często odpowiedzialni za wspieranie procesu składania do NCN wniosków przez pracowników naukowych. Specjalnie dla nich organizujemy warsztaty szkoleniowe. Raz na kwartał zapraszamy do naszej siedziby, wyjaśniamy, słuchamy i rozwiewamy wątpliwości.

W październiku 2012 r. zorganizowaliśmy wraz z Komitetem Naukoznawstwa PAN konferencję „Finansowanie projektów badawczych w Polsce – teoria i praktyka”. Celem spotkania było podsumowanie pierwszych dwóch lat funkcjonowania systemu finansowania nauki w kształcie wprowadzonym reformą z 2010 r., ze szczególnym uwzględnieniem działań Narodowego Centrum Nauki. Podczas konferencji przedyskutowano różne

koncepty systemów wyłaniania projektów badawczych otrzymujących finansowanie ze środków publicznych.

Nagroda NCN

Z myślą o promowaniu osiągnięć najlepszych polskich uczonych młodszej generacji przyznajemy Nagrodę Narodowego Centrum Nauki w trzech grupach nauk – humanistycznych, społecznych i o sztuce (HS), naukach ścisłych i technicznych (ST) oraz naukach o życiu (NZ). Nagroda NCN jest przyznawana naukowcom do czterdziestego roku życia za konkretne osiągnięcie naukowe dokonane w ramach badań podstawowych prowadzonych w polskiej jednostce naukowej, udokumentowane publikacjami afiliowanym w polskiej jednostce naukowej. Co ważne, nagroda ta jest fundowana przez przedsiębiorców. W 2013 roku były to następujące firmy: Orange Polska S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. i Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., a w roku 2014 – Adamed Sp. z o.o., EDF Polska S.A. i Meble Vox Sp. z o.o.

W roku 2014 w obszarze HS nagrodziliśmy prof. Marcina Miłkowskiego z Instytutu Filozofii i Socjologii PAN za zaproponowanie oryginalnej wersji obliczeniowej teorii umysłu i jej obronę w monografii *Explaining the computational mind*, wydanej przez prestiżowe wydawnictwo MIT Press. W obszarze NZ Nagrodę otrzymał prof. Janusz Bujnicki, pracujący na co dzień w Międzynarodowym Instytucie Biologii Molekularnej i Komórkowej. Prof. Bujnicki został wyróżniony za opracowanie nowatorskich metod bioinformatycznych do badań kompleksów białek z RNA oraz ustalenie struktury i mechanizmu dzia-

łania ludzkich enzymów odpowiedzialnych za biosyntezę RNA. Laureatem Nagrody NCN 2014 w obszarze ST został prof. Michał Horodecki z Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Uniwersytetu Gdańskiego wyróżniony za odkrycie stanów kwantowych o splątaniu związanym oraz zbadanie nieaddytywności pojemności kanałów kwantowych.

Materiały informacyjne i promocyjne

NCN wydaje różnego rodzaju materiały informacyjne, skierowane do wszystkich naukowców poszukujących najlepszych źródeł finansowania swoich badań. Wydajemy drukiem broszury, raporty roczne, karty z opiniami poszczególnych konkursów oraz roczniki statystyczne. Wersje elektroniczne tych publikacji udostępniamy za pośrednictwem naszej strony internetowej. Co roku przygotowujemy również kalendarz NCN, w którym prezentujemy wizerunki naukowców realizujących badania z naszych środków. Kalendarz trafia bezpośrednio do przedstawicieli środowiska naukowego oraz polskich i zagranicznych instytucji związanych ze sferą nauki.

NCN zleciło także przygotowanie kilku filmów promocyjnych. Jeden z nich krótko omawia nasze konkursy i prezentuje przykładowych grantobiorców. Mamy też spot promocyjny, w którym po prostu gramy dla polskiej nauki. Przy okazji wręczania Nagrody NCN prezentowane są krótkie filmy przedstawiające sylwetki laureatów. Na stronie internetowej Centrum można też znaleźć zdjęcia ilustrujące niektóre wydarzenia związane z naszą działalnością.

Aktywność w serwisach społecznościowych

NCN stara się korzystać z wszelkich kanałów informacyjnych używanych przez polskie środowisko naukowe, w tym serwisów społecznościowych. Prowadzimy oficjalny profil Narodowego Centrum Nauki na Facebooku. Zamieszczamy tam najważniejsze komunikaty dla wnioskodawców i grantobiorców, publikujemy informacje o ciekawych projektach lub wynikach badań prowadzonych w ramach naszych konkursów. Nie stronimy też od ciekawostek z szeroko rozumianego świata nauki. Korzystając z tego narzędzia, staramy się odpowiadać na rzeczowe pytania jego użytkowników. Nasi pracownicy zabierają od czasu do czasu głos w dyskusjach na niektórych portalach czy listach dyskusyjnych dotyczących nauki. Wspierają nas w tym niekiedy osoby znające funkcjonowanie NCN z perspektywy ekspertów biorących udział w wyłanianiu projektów przeznaczonych do finansowania. Nie ma tu oczywiście mowy o systematycznej naszej obecności z powodu ograniczonych zasobów kadrowych.

Wszystkie wspomniane wcześniej filmy przygotowane przez NCN można obejrzeć na naszym kanale na YouTube. Analizujemy też celowość korzystania z innych dostępnych obecnie mediów, z myślą o ich użyciu, gdy będzie to uzasadnione i możliwe.

Publikacje na temat NCN

Niektórzy członkowie Rady oraz pracownicy NCN przygotowują i publikują artykuły zarówno prezentujące działalność agencji, jak i włączające się szerzej w dyskusje na temat nauki i szkolnictwa wyższego w naszym kraju. Prace te ukazują się w czasopismach, których odbiorcami są przede wszystkim naukowcy, jak na przykład „Forum Akademickie”, oraz niekiedy w prasie przeznaczonej dla bardzo szerokiego kręgu odbiorców. Udzielamy także wywiadów, odpowiadając na pytania nurtujące czytelników. Na przełomie lat 2011 oraz 2012 regularnie publikowaliśmy na łamach „PAUzy Akademickiej” artykuły, które przybliżyły czytelnikom naturę działalności nowej wtedy dla wszystkich instytucji. Obecnie współpraca z tym czasopismem jest kontynuowana na standardowych zasadach. Staramy się też docierać do osób decydujących o podziale środków publicznych, stąd nasza obecność na łamach „Studiów Biura Analiz Sejmowych”. Publikacje pracowników NCN ukazują się też w materiałach konferencji poświęconych nauce i szkolnictwu wyższemu.

Fot. Stefan Ciechan

Większość wspomnianych wyżej tekstów można znaleźć w postaci plików pdf na naszej stronie internetowej, w zakładce: Centrum prasowe/O NCN w mediach.

Troska o spójność, klarowność i estetykę przekazu

Staraliśmy się, by publikowane przez nas materiały były zrozumiałe, ale też po prostu ładne, dlatego troszczymy się o ich stronę graficzną. Ważna jest także spójność naszego przekazu i rozpoznawalność marki. Stąd m.in. pomysł, by nazwy konkursów NCN wyróżniały się ze strumienia innych nazw stosowanych przez instytucje finansujące naukę. W 2011 r. ogłosiliśmy otwarty konkurs na nazwy konkursów. Otrzymaliśmy tysiące propozycji, z których p. Anna Plater-Zyberk, p. Magdalena Kowalczyk i współautorka tego artykułu, tworzące wówczas komisję konkursową, wyłoniły zestaw nazw muzycznych. W wyniku tego, po późniejszych uzupełnieniach, mamy następujące konkursy: OPUS, PRELUDIUM, SONATA, SONATA BIS, MAESTRO, HARMONIA, ETIUDA, FUGA, SYMFONIA, TANGO oraz najnowszy – BEETHOVEN. Wniosek, za pomocą którego zgłoszenia do NCN mogą składać naukowcy ubiegający się o finansowanie w konkursach międzynarodowych, ogłaszanych przez Centrum we współpracy wielostronnej, nosi nazwę UNISONO. Wszystkie nazwy są zatwierdzone przez Radę NCN. Muzyczne jest też nasze zawołanie: „Gramy dla polskiej nauki!”, a także nazwa biuletynu informacyjnego KODA.

Promocja międzynarodowa

Niepoślednią rolę w naszych działaniach promocyjnych odgrywają też materiały drukowane i publikowane na stronie NCN w języku angielskim. Cele tych działań są wielorakie. Nasza agencja korzysta z usług tysięcy ekspertów zagranicznych oceniających wnioski konkursowe – wielu z nich chce wiedzieć

o nas coś więcej, zanim podejmiemy się recenzowania. Nasi grantobiorcy, w ramach otrzymywanego finansowania, niejednokrotnie wyjeżdżają do partnerów zagranicznych bądź odbywają staże w jednostkach naukowych. I w tym przypadku rozpoznawalna marka instytucji finansującej ma swoje znaczenie. Przy okazji promujemy naszych naukowców przez umieszczanie opisów ich osiągnięć w angielskojęzycznych edycjach naszych rocznych raportów czy przez prezentacje laureatów Nagrody NCN w broszurach informacyjnych. Liczymy także na to, że naukowcy ze świata zgłoszą się do naszych konkursów, a po uzyskaniu finansowania podejmą badania naukowe w polskich uczelniach i instytucjach. Publikowanie i rozsyłanie do światowych agencji grantowych, a także wielkich instytucji badawczych, naszych raportów rocznych, roczników statystycznych i innych materiałów ma przede wszystkim pomóc w budowaniu wizerunku Polski jako kraju, gdzie prowadzone są badania naukowe na wysokim poziomie i gdzie nauka jest finansowana według najlepszych światowych standardów. Liczymy, że przełoży się to na lepszą współpracę międzynarodową.

Podobny cel promocji Polski i jej interesów ma też nasza aktywność w Science Europe, czyli organizacji zrzeszającej ponad pięćdziesiąt agencji finansujących badania naukowe oraz instytucji badawczych z dwudziestu siedmiu krajów europejskich. Jednym z celów SE jest reprezentowanie potrzeb środowiska naukowego w Europie oraz zwiększenie wpływu naukowców na kształtowanie ogólnoeuropejskich strategii związanych z badaniami naukowymi. W maju 2014 roku w Krakowie odbyło się zorganizowane przez NCN posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego SE. Po raz pierwszy takie posiedzenie (poza posiedzeniem założycielskim organizacji) odbyło się poza Brukselą. W lutym 2014 roku dyrektor NCN zaprezentował naszą agencję, wygłaszając jeden z kilku zaproszonych referatów w czasie warsztatów (*Sixth High-le-*

vel Workshop on the European Research Area) zorganizowanych przez SE w Bath w Anglii. Aktywność w ramach Science Europe zaowocowała w listopadzie 2014 r., kiedy to dyrektor NCN został jednogłośnie wybrany na członka Rady Zarządzającej SE, odpowiedzialnej m.in. za wyznaczenie strategicznych kierunków działania tej organizacji.

Podobne znaczenie jak działalność w SE ma nasza aktywność w organizacji Global Research Council zrzeszającej ponad siedemdziesiąt organizacji grantowych z całego świata. W maju 2013 r. w Berlinie dyrektor NCN reprezentował całą Europę, wygłaszając referat *The National Science Centre and responsible conduct of research*, co było dobrą okazją do promocji dobrych praktyk stosowanych w naszej agencji.

Podsumowanie

NCN dobrze służy polskiej społeczności naukowej, przekazując na bieżąco wiadomości ułatwiające zarówno przygotowywanie nowych wniosków o finansowanie, jak i realizację przyznanych grantów. Działalność informacyjna Centrum pozwala też na ocenę naszej pracy przez wszystkich zainteresowanych. Promujemy również osiągnięcia polskich naukowców, zarówno na terenie kraju, jak i na arenie międzynarodowej. Oczywiście powyższe zdania nie oznaczają, że nie zdajemy sobie sprawy z naszych słabości w omawianym obszarze i że nie staramy się służyć naukowcom jeszcze lepiej. Warto przy tym pamiętać, że za wszystkie bardzo różnorodne działania w opisywanym obszarze odpowiadały przez większą część czasu istnienia NCN tylko dwie osoby, wspierane niekiedy przez innych pracowników Centrum.

Prof. dr hab. inż. Andrzej Jajszczyk, dyrektor Narodowego Centrum Nauki.

Magdalena Duer-Wójcik, redakcja „Biuletynu Informacji Publicznej” NCN.

Politechnika Wroclawska – Oficyna Wydawnicza

zaprasza na

XXI WROCLAWSKIE TARGI KSIĄŻKI NAUKOWEJ

pod patronatem

**Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Marszałka Województwa Dolnośląskiego
Polskiej Akademii Nauk – Oddział we Wrocławiu
Rektora Politechniki Wroclawskiej**

Współorganizatorami Targów są:

**Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych
Forum Akademickie, Lublin (prasa akademicka)**

Dwudzieste pierwsze spotkania z ambitną, wartościową, potrzebną i fascynującą książką odbędą się w dniach **18–20 marca 2015 r.** w Centrum Kongresowym Politechniki Wroclawskiej.

Trzydniowe Targi, połączone z kiermaszem, to też wspaniała okazja do wzięcia udziału w interesujących spotkaniach, dyskusjach i konkursach.

Organizatorzy przewidują również niespodzianki dla odwiedzających – pod hasłem **KSIĄŻKA NA KAŻDĄ KIESZEŃ**. Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w kolejnej 21. edycji promującej książkę, tak niezbędną w życiu codziennym!